

Smrt
v
Benátkách

PŘELOŽIL RADEK MALÝ
THOMAS MANN

Smrt v Benátkách

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Radek Malý
Smrt v Benátkách – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

*Smrt
v
Benátkách*

THOMAS MANN

*Smrt
v
Benátkách*

Přeložil Radek Malý

CooBoo Classics svazek 17

COO
BOO

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na www.restorio.cz.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

První kapitola

Gustav Aschenbach či von Aschenbach, jak od jeho padesátých narozenin úředně znělo jeho jméno, se jednoho jarního dopoledne roku 19., který našemu kontinentu už po celé měsíce nastavoval tak hroživou tvář, sám vydal ze svého bytu v mnichovské Prinzregentenstraße na delší procházku. Podrážděn obtížnou a nebezpečnou, právě teď nejvyšší opatrnosti, obezřetnosti, důraznosti a přesnosti vůle se dožadující prací dopoledních hodin, nedokázal spisovatel ani po obědě učinit přítrž kmitání svého vnitřního motoru, onoho „*motus animi continuus*“, v němž podle Cicerona sídlí podstata výmluvnosti, a nenašel úlevný spánek, který jednou za den při narůstající vyčerpanosti sil tolik potřeboval. A tak si brzy po čaji vyšel ven a doufal, že se díky vzduchu a pohybu zotaví a dopomůže si tak k večeru, který ještě bude za něco stát.

Byl začátek května a po vlhkých a studených týdnech nastalo nepravé léto. V Anglické zahradě, ačkoli teprve jemně olistěné, panovalo dusno jako v srpnu

a směrem k městu přibývalo vozů a chodců. U Aumeistera, kam jej vedly stále tišší a tišší cesty, Aschenbach chvíli pozoroval hemžení v zahradě hostince, na jejímž okraji stálo pár drožek a kočárů, a v klesajícím slunci vyrazil na cestu zpět nikoli přes park, nýbrž přes otevřené prostranství. A protože se stále cítil unaven a nad Föhringem hrozila bouře, chtěl u Severního hřbitova počkat na tramvaj, která jela do města. Zastávka včetně okolí byla náhodou zrovna liduprázdná. Ani na dlážděné Ungererstraße, jejíž lesklé koleje se osaměle táhly směrem na Schwabing, ani na Föhlinger Chaussee nebylo vidět jediný povoz; za ploty kamenictví, kde ke koupi nabízené kříže, pamětní desky a náhrobky tvoří další, neobývaný hřbitov, se nic nepohnulo a smuteční síň v byzantském stylu na protější straně mlčky stála v odlescích loučícího se dne. Na jejím průčelí zdobeném řeckými kříži a hieratickými výjevy v jasných barvách se rovněž nacházejí symetricky uspořádané zlaté nápisy, které se vážou k onomu světu, například „Vstupují do domu Páně“ nebo „Věčné světlo ať jim svítí“; a čekající Aschenbach v nich po dobu několika minut nacházel vážné rozptýlení, když ta slova četl a nechával svůj duchovní zrak ztrácet se v mystice, jež jimi prosvítala. Vtom, už opět vytržen ze svého snění, spatřil v portiku nad dvěma apokalyptickými zvířaty, která hlídala schodiště, muže, jehož ne zcela obvyklý zjev dal jeho myšlenkám úplně jiný směr.

Zda ten člověk vstoupil bronzovou bránou ze síně, či se tam nepozorovaně dostal zvenčí, nebylo jisté. Aschenbach, aniž by nad tím příliš dumal, se klonil k první z možností. Středně vysoký hubený muž bez vousů a s nápadně tupým nosem byl zrzavý a tomu odpovídala i jeho mléčně bledá pleť posetá pihami. Očividně nepocházel z Bavorska – už jen široký slaměný klobouk s rovným okrajem, který měl na hlavě, propůjčoval jeho vzhledu cizokrajné rysy kohosi, kdo přišel z daleka. Ovšem batoh, který měl na zádech, byl zdejší. Na sobě měl nažloutlý přepásaný oblek nejspíše z lodenu, šedivou pláštěnku přehozenou přes levou paži zapřenou o bok a v pravici držel hůl opatřenou kovovým bodcem, zaraženou šikmo do země, o jejíž rukojeť se s překříženými nohama opíral. Se vztyčenou hlavou, takže z jeho vyhublého krku nad rozepnutým límečkem sportovní košile nápadně čněl obnažený ohryzek, hleděl zkoumavě do dálky bezbarvýma, zrzavými řasami lemovanýma očima, mezi nimiž se nad krátkým nosem dosti podivně vyjímaly dvě kolmé energické vrásky. Možná i jeho vyvýšené a vyvyšující stanoviště přispívalo k dojmu, že jeho postoj vyzařoval jakousi panovačnou přezíravost, smělost či dokonce divokost; ať už to bylo tím, že křivil tvář oslněn zapadajícím sluncem, anebo šlo o trvalé fyziognomické znetvoření, zdály se jeho rty příliš krátké, takže dlouhé a bílé zuby, obnažené až k dásním, mezi nimi vypadaly jako vyceněné.

Je možné, že Aschenbach si při tomto napůl roztržitém, napůl zvědavém zkoumání cizince nepočínal právě citlivě, neboť ten náhle jeho pohled opětoval tak bojovně, tak přímo z očí do očí, s jednoznačným úmyslem hnát tu věc až do krajnosti a donutit pohled druhého k ústupu, že Aschenbach, zasažen trapností toho okamžiku, odvrátil tvář a vydal se podél plotu mimoděk rozhodnut nadále se tím člověkem nezabývat. Do minuty na něj zapomněl. Avšak buď na jeho představivost zapůsobilo jakési cizincovo tuláctví, nebo tu byl ve hře nějaký další tělesný či duševní vliv – náhle si překvapeně uvědomil, že se jeho nitro podivuhodně rozšířilo. Byl to jakýsi bloumavý neklid, mladicky žízňivá touha po dálkách, pocit tak živý, tak nový, anebo naopak dávno zapomenutý, že se, s rukama za zády a pohledem směřujícím k zemi, prudce zastavil, aby blíže prozkoumal jeho podstatu a cíl.

Nebylo to nic jiného než touha po cestování; přišla však jako záchvat a stupňovala se do vášnivosti, ba přímo pomatení smyslů. Ta touha se měnila ve vizi, jeho obraznost, která ještě po hodinách práce nedošla klidu, si utvářela příklady pro všechny divy i hrůzy rozmanitého světa a snažila si je najednou představit – viděl, viděl bažinatou krajinu kdesi v tropech, zahalenou mlžnými výpary, vlhkou, zarostlou a hrozivou pravěkou divočinou sestávající z ostrovů, močálů a říčních ramen plných bahna. Z míst pokrytých listy obrovských kapradin a bujnou zvěří tučných,

všemožně rašících a dobrodružně kvetoucích rostlin vyrážely poblíž i v povzdálí chlupaté kmeny palm. Pozoroval podivuhodně znetvořené stromy, jejichž kořeny vedly vzduchem a pak se spouštěly do půdy, do stojatých a stinných zeleně se zrcadlících vod, po kterých pluly mléčně bílé květy velké jako mísy; viděl cizokrajné ptáky s neforemnými zobáky stojící nahrbeně na vysokých nohou na mělčinách a hledící kamsi stranou; mezi kloubovitými kmeny bambusového houští na okamžik zahlédl zeleně světélkující oči číhajícího tygra – a cítil, jak mu srdce tluče zděšením i tajuplnou žádostivostí. Potom se vidina rozplynula; Aschenbach potřásl hlavou a vydal se opět podél plotu kamenictví.

Přínejmenším od té doby, kdy disponoval takovými prostředky, aby si mohl užívat předností cestování dle libosti, nepokládal je Aschenbach za nic víc než hygienické opatření, jež bylo třeba občas dodržet bez ohledu na účel a osobní názor. Byl příliš zaměstnán úkoly, které mu kladlo jeho Já a jeho evropská duše, příliš zatížen závazky tvorby, než aby se nechal rozptylovat a stal se milovníkem pestrého vnějšího světa. Vystačil si plně s názory někoho, kdo získá představu o zemském povrchu, aniž by se musel přesouvat kdovíkam, a nikdy nepodlehл sebemenšímu pokušení opustit Evropu. Od doby, co se jeho život nachýlil a kdy jeho strach umělce, že nikdy nebude s prací hotov, a obavu, že zemře, aniž by dokončil své poslání a plně se vydal všanc, nebylo možné vydávat za pouhý

vrtoch, se jeho vnější existence skoro výlučně omezila na krásné město, které mu bylo domovem, a na drsné venkovské sídlo, jež si zbudoval v horách a kde trávil deštivá letní období.

A tak nakonec i to, co ho tak pozdě a náhle uchvátilo, záhy zklidnil rozum a od mládí cvičená sebekázeň. Dílo, pro které žil, chtěl v určitém místě dočasně přerušit, než přesídlí na venkov, a myšlenka na potulování se po světě, které by ho od práce odvedlo na dlouhé měsíce, se mu zdála být příliš v rozporu s jeho plánem a vlastně nepřipadala v úvahu. Přesto až příliš dobře věděl, z jakého důvodu toto pokušení nepozorováno přišlo. Byla to touha po útěku, přiznával si, touha po dálkách a po něčem novém, touha osvobodit se, vymanit se z pout a zapomenout – puzení opustit dílo a s ním i všednost strnulé, chladné a vášnivě služby. Miloval ji a miloval skoro už i ten vyčerpávající každodenní boj své houževnaté, často zkoušené vůle s rostoucí únavou, o níž nikdo nesměl vědět a kterou výsledné dílo nesmělo ani náznakem selhání nebo vyčerpání prozradit. Avšak zdálo se mu rozumné nenapínat luk přespříliš a nezadusit svévolně onu potřebu, která z něj tak živě vytryskla. Myslel na svou práci, myslel na místo, kde dnes stejně jako včera musel přestat a které, jak se zdálo, vzdorovalo jak trpělivě péči, tak i nenadálému výpadu. Znovu ho prozkoumal, pokoušel se tu překážku prolomit nebo rozpustit a s úděsem pokus o protiútok vzdal. Nešlo o kdovíjak

mimořádnou potíží, ale to, co ho ochromovalo, byla nechuť projevující se jako ničím neukojitelná náročnost. Už od mládí spatřoval v náročnosti podstatu a nejvnitřnější povahu talentu a kvůli ní zkontroloval a zchladil svůj cit, neboť věděl, že city mají sklon spokojovat se s bezstarostnou přibližností a polovičatou dokonalostí. Mstí se snad tento podrobený pocit tím, že ho opustil? Že se vzpírá nést jeho umění a propůjčovat mu křídla, že s sebou sebral veškerou rozkoš formy a výrazu? Ne že by jeho tvorba byla špatná – alespoň to bylo výhodou jeho věku, že si byl svým mistrovstvím v každém okamžiku jist. Ale zatímco národ ho uctíval, on si ten pocit neužíval a připadalo mu, jako by jeho dílu chyběla jistá ohnivě hravá nálada, výplod radosti, který je víc než jakýkoli vnitřní obsah a tvoří významnou přednost. Léta na venkově se bál, sám v domku se služebnou, která mu vařila, a sluhou, který mu jídlo podával; bál se důvěrně známých pohledů na vrcholky hor a skalní stěny, které obestoupí jeho nespokojenou rozvleklou. Zatoužil po spontánnosti, po pár dnech jen pro sebe, po vzduchu dalek a přílivu nové krve, aby léto bylo snesitelné a plodné. Tedy odcestovat – byl tomu rád. Nemusí to být daleko, nemusí to být až k tygrům. Jedna noc ve spacím vagónu a siesta v podobě tří čtyř týdnů v některém z letovisek, kterými oplývá přívětivý jih...

Takto uvažoval, zatímco se po Ungererstraße blížila rachotící tramvaj, a během nastupování si předsevzal,